

Mevrouw drs. E.I. Schippers
Kabinetsinformatuur
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum: 28 maart 2017
betroft: **Prioriteiten voor het wetenschaps- en
innovatiebeleid van een nieuwe regering**
kenmerk: 0004/17/sp

bijlage: --
e-mail: secretariaat@awti.nl
overig: --

Geachte mevrouw Schippers,

Wil Nederland concurrerend blijven in globaliserende markten en aantrekkelijk blijven voor innovatieve bedrijven, dan heeft het een krachtig en internationaal ingebed kennis- en innovatiesysteem nodig. Hierop is in de afgelopen jaren bezuinigd, dit in tegenstelling tot landen als Duitsland, Oostenrijk, Denemarken en Zweden.¹ De vitaliteit van de Nederlandse publieke kennisinfrastructuur gaat achteruit en dit ondermijnt het Nederlandse vestigingsklimaat. Nederlandse bedrijven investeren tegenwoordig meer in R&D in het buitenland, dan buitenlandse bedrijven in Nederland.² Ook is er per saldo sprake van *brain drain*: meer onderzoekers gaan van Nederland naar het buitenland dan andersom.³ De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie ziet voor de komende jaren binnen zijn domein twee grote opgaven waarmee een volgend kabinet in elk geval aan de slag moet: digitalisering en energie-innovatie. Het is belangrijk de uitholling van het kennis- en innovatiesysteem te keren en de twee genoemde opgaven aan te pakken. Daarom pleit de AWTI in het coalitieakkoord vast te leggen:

- 1. Vergroting van de R&D-inspanning.** Investeer fors meer in onderzoek, ontwikkeling en innovatie, waar mogelijk samen met het bedrijfsleven.⁴ Doe dit voor een gezamenlijk bedrag van 3 à 4 miljard euro extra per jaar, waarvan minimaal 1,1 miljard publiek, en realiseer daarmee de doelstelling van 2,5 procent van het BBP per jaar (waarvan 1 procent publiek).⁵
- 2. Meer inzet op internationale presentie.** Zet de Nederlandse diplomatieke dienst veel meer in ter versterking van relaties op het terrein van onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Doe dit zowel wereldwijd in bilaterale relaties als richting de Europese Unie.⁶

¹ Waar de overheidsbestedingen aan R&D ('GBOARD') in reële termen gemeten (gecorrigeerd voor inflatie) in 2015 in Duitsland 4 procent hoger liggen dan in 2011, in Oostenrijk en Denemarken 5 procent hoger en in Zweden 8 procent hoger, liggen de bestedingen in 2015 in Nederland 5 procent lager dan in 2011 (berekend op basis van Eurostat-data).

² Rathenau Instituut (2016), 'Financieringsstromen van R&D van bedrijven van en naar het buitenland' (webpublicatie). Het negatieve saldo fluctueert de laatste jaren rond een half miljard.

³ OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2015, p. 68 en p. 129.

⁴ AWTI (2016), 'Houd de basis gezond'. Zet publieke middelen deels in als hefboom voor private middelen.

⁵ In 2002 is in Europees verband afgesproken te zorgen dat in 2010 de R&D-investeringen 3 procent van het BBP zouden bedragen (de 'Barcelona-ambitie'). Deze ambitie is voor Nederland later teruggebracht naar 2,5 procent, ongeveer 18 miljard euro. De huidige investeringen zijn ongeveer 14 miljard euro.

⁶ Voor de zomer van 2017 brengt de AWTI een advies uit waarin deze aanbeveling verder wordt uitgewerkt.

- 3. Krachtiger sturing op digitalisering.** Nieuwe toepassingen van ICT in productie en dienstverlening bieden grote kansen voor de verdere versterking van onze economie. Concentreer om hiervan te profiteren de publieke verantwoordelijkheden voor ICT-ontwikkelingen in één hand. Dat betreft in elk geval verantwoordelijkheden voor kennis- en technologieontwikkeling, expertiseontwikkeling en onderwijs, digitale publieke dienstverlening, marktregulering en standaarden, waarborging van cyber security en privacy.⁷

- 4. Extra investeringen in energie-innovatie.** Het realiseren van de doelstellingen van het akkoord van Parijs – het uifaseren van fossiele brandstoffen – is een enorme uitdaging. Hiervoor zijn nieuwe energietechnologieën noodzakelijk, die alleen ontwikkeld kunnen worden met grootschalige extra investeringen. Besteed per jaar 300 miljoen euro meer dan nu aan de ontwikkeling van radicale innovaties in energietechnologie.⁸ Dek dit uit extra middelen voor R&D (zie aanbeveling 1) en door budgetten voor het bereiken van de energietransitie, zoals de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+), meer innovatiegericht in te zetten.⁹

Hoogachtend,

Prof.dr. U. Rosenthal
voorzitter

---

⁷ AWTI (2015), 'Klaar voor de Toekomst?', aanbeveling 1.

⁸ Voorbeelden van radicale innovaties zijn *solar fuels* (kunstmatige fotosynthese), *blue energy* (energieproductie uit de interactie tussen zout en zoet water) en *CCU* (*Carbon Capture and Utilization*, het afvangen en nuttig gebruiken van CO₂, bijvoorbeeld bij productie van methanol).

⁹ AWTI (2016), 'Oppakken en Doorpakken', aanbeveling 1, 4 en 5.